

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 ар. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Клопоты Іспанії.

Більше як від року триває на іспанським острові Кубі повстання і хоч як змагають ся Іспанці всіма силами придушити его, хоч і славний маршал Мартінец Кампос був головним командантом, таки не вдало ся опанувати остров; ба що більше, повстання ширить ся завдяки помочи з північної Америки і фінансові немочи матернього краю. Вже від довгих літ фінанси Іспанії потребують ґрунтового поліпшення і досвідні політики все домагали ся, щоби ослаблене королівство впорядкувало передовсім свої фінанси, бо инакше прийде скоро хвиля банкруту державного, подібно як в Португалії. Та повстання на Кубі вимагало надзвичайно великих видатків, Іспанія робить дальше довги, гроші ідуть марно, бо повстання змагає ся.

Коли вже положене Іспанії і так було невідрадне, то що-ж сказати тепер, де наспіла вість про повстання на островах Филиппинах, також в іспанських колоніях! Для характеристики незвичайно трудного положення досить буде навести слова іспанського президента міністрів Кановаса де Кастильо, мужа о великих здібностях і енергії, котрий не вагав ся сказати отверто, що положене таке серйозне, в яким его

вітчина від часу наполеонських воєн ще не була. Державні каси цілком вичерпані, кредит можна найти хіба під майже неможливими умовами, а прецінь треба війну на Кубі вести дальше зі збільшеними силами, а тепер ще вислати війська на зворохоблений Луцон, головний остров Филиппинів. Замість зайняти ся фінансовими реформами, треба напружати всі свої сили, аби видобути ся з хвилих клопотів. Приміром сего нехай послужить внесене сенату в Монтеріо, щоби приватним залізницям продовжити концесію і згодити ся на підвищене тариф, коли спілка „улекшить“ позичку в сумі одного мільона і що-до давних довгів буде вигіднішим вірителем. Навіть парламентарна опозиция заявила, що застановляє борбу против міністерства, аби не перешкаджати в обороні вітчизни.

Сі внесення поставлено під вражінем пригноблюючих вістий, які наспіли з Мадрида, головного міста зворохобленого острова Луцона. Вей бачать зі страхом, як помалу одна посілість за другою відпадає від Іспанії, в котрій землях свого часу сонце не заходило, — такі великі они були. Пропало пановане Іспанії в північній і полудневій Америці; в Африці остали лише малі колонії; а тепер грозить убуток головної підпори ослабленої держави.

Групи островів Филиппини відкрив 1521 р. Магелене, а 1569 здобуто їх для Іспанії. Правда, посідане не було цілковите, бо до середини більших филиппинських островів не відважили ся Іспанці з своїми слабкими воєнними силами. Коли-ж Іспанія проте опановує ті острови, то завдячує се своїй культурній і військовій перевазі супротив тамошних автохтонів. Всего має там мешкати півсема мільона людей, між ними ледви 3000 правдивих Іспанців; решта мішані раси, Малаї і Хінці та т. зв. Негритос. Вже попередними роками вибухали революції на тих островах, а то тому, що Европейці там цілком увільнені від податків, а цілий податковий тягар тяжить на автохтонах. Але доси удавало ся придушувати ворохобні скоро завдяки військовій силі.

Чи і сим разом удасть ся повстання придавити так скоро і щасливо, се ще велике питанне, бо поперше ціла іспанська залага на Филиппинах вносить 10.000 воєників; по друге Іспанія тепер не може послати туди надто великої помочи, бо потребує майже всі сили для привернення порядку на Кубі; а по третє — се підносять навіть урядові іспанські вісти — повстанці мають посторонну поміч. Іменно говорять, що Хінці не вигнаю з Формози шукають на Филиппинах опору, бо

ЧАБАН ПИЛИП.

Присвячую Михайлови Книшенку.

„І до дверей на ключ замкнутах
І до решотки на вікні
Привик я трохи...“

Шевченко.

Ледви-ледви блимає тюремна лампа, слабо освітлюючи невеселе і в день житло увязнених. Хмурі „діді“, нічні тіни, згустились по закутках і якимсь холодом неприязним віють в самотню душу. Важке повітря, сповнене смородом з „параші“, спитілих арештантських ніг та брудної одежи, — забиває дух, давить груди, викликає біль голови. Сумно, тьмяно і тихо... Тільки й чути, що переривчатий віддих та могуче хрюпіння арештантських грудий та хіба часом як крізь сон скоромовкою забелькоче який арештант, відкинувши на бік ногу або руку і знов тихо, без краю тихо. „Слу...хай...“ дяво несеть ся з долу сумний покрик вартового і так само-ж сумно та дяво зникає в пустельній тиші темної осінньої ночі. Вей арештанти сплять, мов діти невинні, сплять глибоким, міцним сном, як у себе в хаті. Тепер, в сю хвилину вони спокійні, може навіть щасливі, — їх ніщо не турбує, не мучить; що буде завтра, після завтра, їм однаково, бо-ж гірше як тепер не буде.

Се все голода, що за крадіжки та інші злочинства не раз і не два вже зазнала тюремного горя, зжила ся з ним і призначалась. Але я не можу ніяк заснути: і вражіння першого дня в тюрмі, і незвичкі мені обставини, і зрештою

в'їдливі тюремні блощичі, що кипіть кипять круг мене, все се не дає мені і на хвилину спокою. Кілька вже разів старав ся я перемогти себе, заплюнував очі, але сон не зливав до мене і я мусів знов і знов перевертатись з одного боку на другий. Думи настирливі, смутні, чорні, як доколосина ніч, обіли мою голову, огнем печуть мозок, шматують серце; сумні картини, — одна сумніше, одна жахливіше від другої, встаеть в розпаденій, хоробливій уяві і нема де дітись, втекти, заховатись від них. Я намагаюсь відвести свою увагу на що инше і при тусьменні¹⁾ світлі лампи починаю оглядати своїх сонних товаришів, що тут же покотом розтягли ся на „парах.“²⁾ Але се не може притягнути моєї уваги і за якусь хвилину босі, брудні ноги, чорні бороди, відкинені жилаві руки, все змішуєть ся в якусь невразну куну, а в голові знов встаеть невідраді картини, знов негучий біль, мов шашель, точить мое серце.

— Що, паничу, звірюки дошкулують чи думи не дають спочити? — чую коло себе наїв іронічний, на-їв приязний голос. Я обертаю голову. Коло мене лежить чоловік, на вигляд літ 40, чорнявий, з невеличкою борідкою, з ласкавим, приемним поглядом очей, з лагідним усміхом на тонких, делікатно зложенних устах.

— Еге-ж, — відповів я, — і те й друге.

— Ну, та блощичі се дурне, незвичка, — звикнеш, то байдуже буде, як би не кусали; а от думи се, правда, що напасть — не даси їм

¹⁾ тусьменний — неясний, мутний.

²⁾ пари — довгі, широкі лави або під, де звичайно сплять і сидять арештанти.

ради, як обсядуть голову... Мені самому, парниче, не спить ся від них, аж в голові крутить ся. І де вони тільки беруть ся? Згадаеш часом Бог зна колишнє, що час вже було-б і з тямки викинути, так ні-ж, все воно ввижаєть ся тобі, мов на долоні, наче-б то вчора ще діяло ся... тільки серце зворушило, жалю йому завдаш.

— Що-ж то вам таке на думку приходить, що аж жалю завдає?

— Ет, мало чого на думку не сплине! І хата батьківська і село рідне, все, що хоч...

Помовчали трохи.

— А знаєте що, дядьку, — почав я знов до нього, — як нам отак мовчати та нудитись, то вже краще про щось балакати, однаково спати не хочеть ся. Кажіть мені що про себе, а я слухати му.“

— От-текої! Що-ж би тобі казав, та чи й цікава паничеви мужицька розмова? Хіба що для забавки? Так щось веселого й на ум не йде...

— Хіба-ж я кажу — веселого? Кажіть, що знаєте. Та й який я панич? Що одежа на мені паньська, так се тому, що наукам вчив ся разом з панамі, то й мусів підшивати ся на їхній лад, а сам я з роду мужицька дитина і свого рідного не цураюсь.

— В правді? спитав він, — та з мови я й сам чую, що ти ніби то наша людина, а от з одежі... Ну, та коли сам кажеш, що з простих людей, то мені ще й ліше з тобою по простому балакати, а з панамі все ніяково... Тільки коли вже балакати, то починай ти спершу, бо ти і в науках тямущий і світа більше бачив, то значить і черга з тебе.

там їх вдесятеро більше як Іспанців. Ба навіть Японці щось маячать о Филиппінах, яко ціли своєї будучої політики.

Генеральний губернатор посилає з Манілі з кожним днем все гірші і гірші справозданя, жадає видатнійшої помочи військової і грошевої, а тут Іспанія не має ні одного ні другого. Відки взяти гроші на заложене малої флоту, котра би мала задачу повернути спокій на Филиппінах? А відки знов взяти вояків? Сї питання ставить собі не лише іспанське правительство, але також іспанський нарід. І тут стає вітчизні в помочи знана прикмета Іспанців, що они в потребі стають горячими і дуже завзятими патріотами, котрі жертвують для вітчизни все, що мають, масток і жите. На се і надіють ся керманічі держави. По щирім і отвертім представленю лихого стану залунав між народом відклик до молодих людей, аби інши ратувати вітчизну. Зараз утворили ся відділи добровільців і відплили до zagrożених Филиппінів.

Хоч се і як відрадний факт, поки-що нема надії, щоби положене Іспанії поліпшило ся скоро і президент міністрів Канова мав повне право виявити свої песимістичні гадки про долю своєї вітчизни.

Допись з Перемишля

(Відносини між перемискими Русинами.)

Хто-ж не знає сумної історії нашого народу? Чиє серце не заплаче, снімнувши долю наших менчих братів, котрі кров свою проливали за вітчизну, за нарід? Хто-ж не знає причини сего всего? Нині Русини, потомки сих жертволюбивих і мучених предків, котрі бажали коли вже не для себе то для потомків запевнити ліпшу долю, зневажають сї їх ідеали, цурають ся сего народу і тнуть карк свій перед погубними ідеями таких Катковів та Победоносцевів. Нині сини сего народу, котрих історія повинна досить

— Та має, дядьку, не втече. Може більше говорити прийдець ся, то нехай вже на сам кінець лишить ся. А тепер от скажіть мені — хто ви такий, звідбіля і як опинились тут?

— Ге-ге, багато-ж ти наптив відразу! Я тут, хлопче, недалеко від міста, в одній пані за наймита, себ-то, чабаном біля єї отари. А звідки я? Я, братіку мій, не тутешній, а аж з Полтавщини, з У-ки, може, чув, є таке село в Миргородському повіті. Ну, а от за віщо мене посаджено сюди, про се вже не скажу тобі, голубчику, — не скажу, бо й сам не тямлю.

— От так, пак! Так хто-ж тямить?

— Та, мабуть, ті й тямлють, що замкнули, тільки не я — от, бий мене сила Божа, коли брешу!

— Он що, сказав я, — мені таки й самому зараз здавалось, що ви не з тих — кивнув я головою на решту арештантів.

— Є, не з тих, голубчику, не з тих... Начальство, бач, каже, що за прострочку документа*) та за якусь упертість. А чим же я винен? Адже-ж я тричі писав до волости, щоб вислали документа і гроші на те послав, так чортів дрянщик, брат мій, не висилає, от що ти хоч! Хіба-ж се провина, хіба-ж за се можна чоловіка до тюрми замикати? Ще й нахваляють ся — відсидиш, кажуть, місяць, а як і тоді документа не буде, то ми тебе й до дому відпровадимо. Харцизи!

— Чому-ж вам брат не висилає документа? — спитав я його.

*) Прострочка документа — пропущене терміну, на який видаю нас.

пересвідчити, чим они є, для кого живуть, що по собі лишити мають, спішать, щоб поклонялись московским балванам до замерзлої, заокостенілої Росії, котра нівечить одним указом всі змаганя, всі труди двадцять-мільйонного народу. Нині ідуть сини Руси, потомки славних козаків, іде зрадливе потомство, і над Волгою та Нивою сьвіває похвальні гимни царатови, єго політтиці, шукаючи там спасенія, где кнут і темнота всевладно панують. Так виглядають наші нинішні „патріоти“. Радують ся з сего любители стерва, що попалоє їм пожерти на обід і на пирях, нібито уряджених в честь їх, сих узвергів і зрадників нашої Руси-України. Сі зрадники свого народу, своєї вітчизни, хто-ж їх не знає? Се-ж вірні потомки тих наших князів та гордых бояр сумної памяти, що спроваждали на свою вітчизну диких Угрів і Монголів, щоб єї погубити, та щоби свою низьку і підлу, личну амбіцію наситити. Сі зрадники хвалять ся, що все, що роблять роблять тільки „для добра вітчизни“, що тільки они патріоти. Патріоти они такі, що руйнують, запроднують добровільно свою вітчизну, честь і гідність свого народу. Они руйнують все, всю будівлю правдивих патріотів. Що правдиві патріоти вибудують, що пічне вже прозаябати, рости, кріпнути, та і процвітати, се їх, синів тми, в очи коле, не дає їм заснути і тому они старають ся се сейчас оклеветати, збезчистити тай зруйнувати.

Кілько то соток літ мусіла наша галичка Русь обходити ся без своїх народних шкіл! Рускі діти мусіли жити в темноті, бо не було своїх шкіл; а ті, що учили ся, ходили до польских, чужих шкіл, бо руских не можна було основувати. Аж тепер, коли Русь визволила ся з чужої тяжкої неволі і мало по мало знемоцілий, хорий організм почав давати ознаки жита, аж тепер за великими заходами і клопатами удало ся правдивим патріотам вихлопотати для галицких Русинів рускі низші і виші школи. Коли рускі гімназії увійшли в жите, здавало ся вже в першій хвили, що всі Русини одушевлені; гімназії учниками були спочатку переповнені. Та недовго оно так було. Давній старий гріх, зрада, обізвав ся у наших „патріотів“. Слава, честь свого народу, що почала прозаябати, не дала їм спокою. Они почали публично в своїх і чужих письмах єї наші твердиві обкидувати болотом, звати їх огнищами неморальности, розпусети і соціалізму.

Така сама історія і у нас в Перемишлі. Патріоти, так звані „тверді“, Антоневичі, Черлончакевичі, Копки, Хотиняці і т. д. одушевили ся спершу рускою гімназією, посілали там не

— Чому?! Тому що дрянщик, шкурдер, — от чому! Він, бач, у нас у волости за писаря. Що єхоче, то й зможе! Пише, що за мною недоплатки 10 рублів, так щоб прислав, — тоді, мовляв, і документа пришло. А якої недоплатки — кат зна! Вчена чортяка! І на біса його вчили, у велику науку віддавали? Хіба на те, щоб знав, як з бідного останну сорочку здирати!...

Мене роздрочила цікавість дізнатись докладнійше про минуле жите сього чоловіка.

— Слухайте, дядьку, вам певно щось недоброго мусіло статись дома, що ви помандрували сюди, — пригода яка лучилась або що; розкажіть же мені, що там було таке, — що вас завело сюди?

— От, ще вигадав! Немав би що робити, так почав би пригадувати невідь що...

— Ні, справді розкажіть таки, — мені се дуже цікаво, — просив я його, підсудуючись ще ближше.

— Є, хлопче, багато казати, та нема що слухати, — сперечав ся він якоєсь нерішучо, але вже з самого голосу знати було, що він не від того, а противить ся властиво так лише, на позір, і що треба попросити більше, то він сам з охотою на се пристане; і я скористав з сього, причепив ся до нього, мов той репях.

— Ну, та розкажіть-бо! Може й вам якоєсь на серці полекшає, як поділите з ким свою турку... Ну бо, я вже слухаю.

І я справді налагодив ся слухати.

— От, причена! Розкажіть та розкажіть!... Ну та нехай вже, мабуть, твоя зверху буде! Правду люди кажуть, що, мовляв, — біда одна людий една. Так і ми з тобою, не весів я з то-

тільки свої діти, але і другим припоручали руску гімназію. Ледво що они з катківської, правдиво катівської, виставки зявд Волги та Ниви вернули, покрутило ся їм в головах, і дивлюсь: всі діти свої винесли з рускої гімназії і провадять шнурком до польської. На „Бесіду“ вже не заходять; они, котрі були щоденними єї гістьми, здає ся, встидають ся показатись по так славних подвигах на виході і півночі і дома. Слава „Бесіди“ нашої, що їмпонувала всім перемиским товариствам числом, тактом, інтелігенцією і поступованем, не дала їм жита і они, як поклонники темноти, не могли знести сьвітла, правди, народного духа, і тому не подаючи найменшої причини виступають з товариства громадно, потягаючи за собою горстку своїх загвожджених балванохвальців і основують нове своє, питоме їх характеру, товариство під назвою „Союз“.

З сего повинні Русини-народовці вже раз пізнати, що з такими елементами, як наші „патріоти“, нема що вязати ся ні з ними симпатизувати; їх треба як той черак з організму витати, бо аж тогди, коли той шкідливий елемент вилімінуємо, зможе у нас розвинути ся правдиве жите на поли культури і цивілізації.

Перемиский народовець.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 4-го вересня 1896.

Про інспекційну подорож міністра рільництва гр. Ледебуря видано вже докладну програму. Після неї прибуде міністер до Чернівців дня 13-го с. м. о 1/27 год зрана. Того-ж дня огляне міністер дирекцію релігійного фонду, буде приймати візити, положить угольний камінь під нову рільничу школу, огляне резервоар водопроводів і поїде ще до Садагури, Чорнавки та Топорівців. На другий день поїде міністер до Ревної, аби там оглянути господарку лісничу, а на повороті загостить до трачки Гена і Сп. В полудне відїде міністер до Фрасину на інспекцію лісів. Про дальшу подорож міністра гр. Ледебуря подамо програму в свій час.

Они всюди однакові. В сьогоднішнім числі помінуємо на иньшій місци донись про перемиских Русинів, в котрій розповідає ся, як тамашні москвофіли ворогують против рускої гімназії.

бою і спізнати ся добре, а вже полюбив ся ти мені, хлопче, до серця припав, от як. Певно, що й тобі бідолаєї нез медом було, коли не цураєш ся мови з простим мужиком, коли до горя його цікавий... Я хоч і темний чоловік, а зразу помітив, що ти за людина, — не з тих жевжиків, що пошнюють ся в пани та й гудять своє рідне, глузують з простих людий... Так слухай же, розкажу тобі все, — може й справді полекшає.

Відвахикувши, він почав.

— Село наше не дуже щоб і велике, а хат сотні зо три набереть ся. Нарід все заможний і голоти зовсім мало. І в мого батька було чимало добра: і худібчини всякої і поля добрий шмат і хата не гірша других, — всего доволі, сказано, як у доброго господаря... Батька в селі всі поважали, на радї слухали його голосу, — скрізь йому перше місце було. Кілька разів громада хотіла його обрати старшиною, але він кожного разу зрікав ся єї чести, бо не хотів брати на себе великого клопоту та відповідальности. Мати в мене була тиха та лагідна; з батьком жили вони тихо, мирно, ніколи між ними сварки не було. Була ще в мене сестра Одарка, роком старша від мене, а як зрівнялось мені 5 літ, то вродив ся ще й брат, Семенко, — крім нас трьох Господь батькови більш дітей і не давав. Жили ми добре, злиднів не знали, все достаток був. Семенка мати дуже любила і завжди годувала його всякими ласощами. Ми було з Одаркою часом і хліба сухого попоїмо, а задля Семенка мати і леденців і маківничків виготують. Через те-ж батько й дражнить його було „матусиним мазунчиком“. Як я підріє, то все було чи коло худоби чи в степу з батьком пораєсь, а Семен вже й великий став та все байдикує, за холод-

Те саме діє ся і у нас на Буковині, де москвофіли на кождім кроці відмавляють руским родичам не посилати своїх дітей до рускої паралельки в Чернівцях. Очевидно виходить та агітація передовсім від проводирів, котрі після реценти *Православної Буковини* стережуть ся рускої гімназії як чуми. Ось гарний примір такого „патріотичного“ діла: Православний парох з Нових Мамаївців о. Евсебій Андрійчук, заступник голови кацапської „Народної Ради“, вписав свого сина Евсебія до першої класи висшої німецької гімназії в Чернівцях. Але позаяк в німецьких гімназіях черновецьких, і то у висшій і в низшій, перші класи переповнені, то відослали о. Андрійчука до низшої гімназії, надіючись, що хоч там буде місце. Але в низшій гімназії заявили о. Андрійчукови, що в німецькій класі вже нема вільного місця, лише в рускій паралельці. О. Андрійчук повинен яко Русин вписати свого хлопця до рускої паралельки. Коли о. Андрійчук на се не згодив ся, бо він не терпить фонетики, представлено ему, що чей австрійській школи не можуть виховувати москалів, лише Русинів; що вже з загального славянського становища повинен о. Андрійчук скорше бажати, щоби его син став Русином, як Волохом або Німцем. „Скорше Турком“, відповів о. Андрійчук і подер в присутності всіх потвержене дирекції висшої німецької гімназії, що син о. Андрійчука здав вступний іспит до I-ої класи. Як довідуємо ся, записав о. Андрійчук свого сина до 5-ої класи православної народної школи. Отже так, москвофіл скорше дасть своему синові знідіти національно, стати перекинчиком, зрадником свого народу, як виховати ся на доброго, щирого Русина. Нема слів досить різких, аби належито нап'ятувати сей вчинок москвофіла! І з такими людьми мають Русини зносити ся, в'язати ся, радити над народними справами? З такими людьми в Галичині хочуть наші опозиційники спільно перевести вибори до ради державної? Хто з зрадником пристає, сам ним зробіть ся. Се повинні паміти опозиційники!

Повідомлене. Маю честь повідомити, що дирекція товариства обезпечень „Дністер“ у Львові іменує мене своїм агентом на Станівці (повіт судовий) і охрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарських, церковних уряджнь, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. *Архив Кушнірюк*, агент „Дністра“ в Глиниці.

Проект регуляції платні професорів університету, звичайних і надзвичайних, обробле-

ний міністерством просвіти (але ще не затверджений), зносить плату від студентів за години викладів. Знесене тої оплати, предкдане міністром Гавчом, могло би лиш причинити ся до піднесеня рівеня просвіти, бо неодному бідному студентови улєкшило би користати з викладів. Однак инакше глядять на се деякі панове професори, лапаючи ся за кишені і бачучи там убуток обильного жерела доходів. Они почали протестувати. До сего хору належать між иньшими факультети правничий і медичний у Відни. Університети львівський і краківський — як доносять польські дневники — годять ся на знесене тої плати.

Цікаве виліченє. В шпитали ім. архикнязя Рудольфа у Відни находив ся 13-літний хлопчина, котрий зі страху перед злим сьвідомством попав в такий стан задеревія, що стратив цілком мову. Веі способи, яких уживали лікарі, щоби его вилічити, не помагали і аж в крайности звернено ся до гіпнози. І справді проф. Крафт-Ебінґови удало ся через приміненє т. зв. сугґестії вербальної вернути хлопчині мову так, що він тепер говорить і навіть ще чистійше і плавнійше, як перед недугою.

З'їзд робітників будівляних з Галичини, Шлезка і Буковини відбуде ся у Львові в днях 6-го, 7-го і 8-го вересня.

На біцикли до Парижа вибрав ся професор львівської школи політехнічної Степан Німентовський. Щаслива дорога!

Страшна сцена відіграла ся у вівторок на пограничній стації залізничній Бордуженах. Зарібник Кость Вєгалюк з Мигален кинув ся враз з своїми трема дітьми на шлях, коли власне надходив поїзд. Залізничному слугі, що бачив те все, удало ся саме в пору відтягнути Вєгалюка і діти від шин. Причиною наміреного самоубійства є нужда в наслідок браку роботи.

Смерть мишам! Prometheus оповідає, як то в давних часах боронили ся люди перед язвою мишви. В половині 16-го століття навістила страшна мишва прованьську країну, отже на просьбу людей о поміч виступив против миший суд. Три рази завізвано мишву перед суд, а коли миши таки не явили ся, назначено з уряду для них адвоката, щоби боронив їх справи. Адвокат совістно сповнив свою тяжку задачу. Він виказав, що візвана були недостаточні, бо треба їх було оголосити по всіх громадах; а до того ще не могли миши явити ся і через те, що по

всіх селах чатують на них коти. — Так само не могли собі юристи дати ради з саранчею. Після літписи французького міста Арле упала в 16-ім століттю страшна саранча на міскі поля. Візвано саранчу за те перед суд — судові возні відчитували голосно завізанє по полях. Але і ті візвані не явили ся перед судом. Визначено для їх оборони славного адвоката. Той в своїй обороні замітив: „Сотворитель послугує ся звірятами, щоби карати людей. Саранча, завізвана до суду, є орудєм Божим, щоби справити людей на дорогу спасеня, покаяння і плаченя податків. Дятого не треба саранчу проклинати, але терпеливо зносити шкоду, поки Богу не буде угодно инакше заорядити.“ На те відповів прокуратор: „Бог сотворив звірята лише для добра чоловіка, а земля приносить плоди лише для слави Божої і ужитку людей. А що саранча нищить плоди, то треба єї проклясти.“ Прийшло до острої суперечки, а скінчило ся на тім, що трибунал таки прокляв саранчу і визвав єї до опущеня краю. Оборонець против того вироку вніє відклик, але тимчасом саранча відлетіла. Проклінь може би була знесла, але настрашила ся короводів процесу по всіх інстанциях та й утігла.

Померли: в Чернівцях Анна бар. Василько, бабка теперішнього посла до ради державної, в 86-ім році життя; — у Вашківцях рим. кат. парох Александер Держинський.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 4-го вересня 1896 року.

Комарно. Вчєра відпочивало ціле військо. Цісар працював цілий день в своїй квартири. Сєгодня о 1/28 год. зрана виїхав цісар підчас гарного верємя до Романівки, де відбувають ся дальші маневри. По дорозі витало населєне цісєря з одушевленєм.

Будапешт. В угорскім сеймі заявив міністер фінансів Люкач, що в справі спільних оплат австрійське і угорське міністерство не вели переговорів і не зроблено жадних обіцянок. В справі банкової поступають оба правительства в порозуміню. Пос. Севердені інтерпелював про поголоски о розв'язаню ради державної.

ну воду не візьметь ся, тільки коло матери й треть ся... На восьмім році відвели його до школи: се вже мати батька упросили, бо й Семенкови замануло ся до науки. Почав він бігати до школи. Прийде було з школи до дому, пообідає та й знов дєсь повієть ся — тільки його й бачили, аж у вечері з'явить ся. Де був? — питає батько. — З хлопцями грав ся — одкаже він, лягаючи спати та й по вєсому. Одного разу єли вечеряти — нема Семенка, повечеряли — нема! Побігла Одарка до сусідів і там нема; сполохались старі, пішла мати з Одаркою по сєлу шукати, обійшли веі хати — веі хлопчики сплять, а нашого нема і ніхго не бачив. Пропав хлопець! З тим і до дому прийшли, полягали спати; мати цілісєньку ніч не спали прислухуючись до вєякого грюку, чи не він прийшов, та не було його. Другого дня в ранці Семенко з'явив ся. „Де ти був? — разом накинулись на нього батько й мати. — У пана, каже. — У якого пана? — У полковника. А біля нашого сєла жив один богатий пан, полковник Заріцький; у нього був син, такий же хлопчик, як і наш Семенко, якось вони спізнали ся, — от Семен там і загостював ся. Звичайно, батько йому дав добру прочуханку, та вже мати оступились та оборонили. Одначє-ж се не довело ні до чого, — Семен таки вчєщав туди що дня Божого. Хвалив ся, що там його чаєм та білими паланицями годують, ласонців дають... Спершу батько було гнівав ся, не хотів шукати, а потім втишив ся, попустив віжки. Інколи було скаже: — Треба-б вже Семенка й до роботи привчати, бо зовсім від діла відбив ся, по панах вєштаєть ся: не годить ся мужикови з панами водитись. — Та нехай ще погуляє, — оступають ся мати, —

хоч поки дитиною, то тої роскоши зазнає, а з лихом вєніє спізнатись. — На тім і скінчить ся розмова. Раз якось кличє пан до себе батька. — Віддай, каже, мені Семена, я його з своїм хлопцем до Києва відведу, в науку. — Батько спершу і слухати не хотів, але пан почав його улєцати, що ніби то він з Семенка хоче людину зробити і те і се, нарешті батько здав ся таки на його слова. — Добре, каже, треба ще з жінкою побалакати, — що вона скаже. — Як сказав він про се матери, а вони в єльози. — Ні за що, кажуть, не віддам своєї рідної дитини на поневіряне чужим людям, не на те-ж я єї годувала та доглядала... — А самі обіймають та цілують Семенка; а він стоїть собі ані руш, начє-б не про нього й мова. — Хочеш до пана? — питає батько. — А вже-ж, що хочу, — одкаже понуро. — Як Семеночку, — хочеш? що се ти таке говориш? — кинулись до нього мати. — „Дайте мене, каже, до пана, там мені добре буде, я вчитись хочу...“ — „Що-ж, каже батько, коли й сам хлопець охотить ся, то треба віддати, — його-ж ніхто не неволить. Може й справді з його людина буде та нам на старости літ підпора та радієть. Посумували старі, порадились та й рішили віддати. У неділю й випроводили його з паном до Києва. Як мати вбивались, скільки плачу того було, і не сказати. Як поїхав Семен, то літ, мабуть, з дєсятє ми його й не бачили, бо полковник продав свою окономню і зовсім переїхав до Києва. Правда, інколи в сьвята великі присилав листи — на Різдво або на Великдень, — поздоровляв з празником, писав, що йому ведєть ся добре, та ще часом як хто з наших людей ходив до Києва на прощу або за яким иньшим ділом, так відвідува-

ли його, — такий, казали, з нього чєпурнєнкий паніч зробив ся, що й не пізнати і одежа на ньому панська, гарна, а лице біле... Більш нічого ми про нього й не чули, а згодом він і писати перестав. Через два чи три роки, як не помиляюсь, — ба ні, через два таки, — відколи поїхав Семен, ми нашу Одарку заміж віддали за одного парубка з нашого-ж сєла. Добре на весілю погуляли, — я вже тоді піднарубочим був. Парубок, здавалось, нічого собі транив ся, тільки-ж єїмя велика: аж пятеро хлопців і дві дівки недорослі. Воно-б все ще нічого, коли-б же свєкруха добра була, а то-ж таку злющу Господь посла, що бороні Боже і хрєщеного й нехрєщеного від такої напасти, — гірше відьми лютої. А то вже звісно, сьвітова річ, що кому, а невістці більш за все дістаєть ся; дізнала і Одарка з нею лиха. На що вже Одарка слухняна та працювати була, а й вона не зміла їй догодити. Лишив ся я один з батьком та з матерю на господарці. Минуло ще років зо два; я вже зовсім справжнім парубком зробив ся. Став на вечерниці ходити та тут і на мене пригода прийшла...“

(Кінець буле).

Микола Вороний.

Варшава. Генеральний губернатор Шувалов потернів апоплектичний удар; в наслідок того він спараліжований на лівій стороні.

Варшава. Шувалов має ся вже ліпше. Нема жадної небезпечности, однак він мусить лежати в ліжку.

Атени. У Фалероні наспіла англійська фльота середземного моря, що складає ся з 12 воєнних кораблів.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ВИШИВКИ
всхідної Галичини

після колекції зібраної Товариством „Клуб Русинів у Львові“, появилсь накладом Антона І. Хойнацького з літографічного заведення Андрія Андрейчина по ціні

3 зр. 30 кр.

за примірник, складаючий ся з 20 таблиць в 4^о королівського формату в хорошо видланій теці.

Видане сих „Вишивок“ перевищає значно подібного рода виданя, що появилсь в Києві, Одесі і Москві, і то не лише під виглядом технічного викінчення, але також і під виглядом самого змісту, бо видане се складає ся з точних репродукцій численних зорів народних вишивок з повітів Борнів, Городенка, Калущ, Надвірня, Снятин, Товмач і інших о вірнім наслідованю красок, уживаних народом в дотичній окрестности.

З замовленнями належить звертатись до Антона І. Хойнацького, уривателя Книгарні Ставропільської Інститута у Львові, вулиця Руска ч. 3. 26—26

Для школярів!

Товариство „Просвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. священників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені о позолоченими берегами, можна купити в канцелярії товариства у Львові в ринку ч. 10, по слідууючій ціні:

Розкази про сили природи 20 кр., Оповіданя о житю сьв. Бориса і Гліба 20 кр., Повістки для дїтй 27 кр., Сестра 15 кр., Байки 22 кр., Істория Руси ч. I. 25 кр., Істория Руси ч. II. 23 кр., Лен і конопля 24 кр., Рогата худоба 45 кр., Про живоплоти і лїси 20 кр., Весямин Франклін 16 кр., На досьвітках 22 кр., Серед ледового моря 25 кр., Жите сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона 20 кр., Дрібна птиця господарєка, а великі гроші 20 кр., Відкрите Америки 22 кр., Зьвірята шкідні і пожиточні 42 кр., Перекотиполе, повістка, 18 кр., Кирило і Методій 22 кр.

Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр., влучшій оправі: а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр., б) ціла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр.

Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60, 1-80 зр.

В рускім товаристві педагогічнім, вулиця академічна ч. 8. у Львові, можна також дістати на премії для учеників слідууючі виданя:

Образкові виданя. Зьвіринєць 10 кр., Гостинєць 10 кр., Забавки 10 кр., Менажерия 10 кр., Робінзон 40 кр., Квіточка 20 кр., Віночок 20 кр., Кобзар Тараса Шевченка 20 кр., Гете-Франко: Лис Микита 50 кр., Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр.

Виданя без образків. Читанка ч. I, II, III, IV, оправі 20 кр., без опр. 10 кр., Вязанка желань 10 кр., Хемія Роское 40 кр., Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 2 зр., Дзвінок на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 4 зр., Ів. Левіцький: Попалиєв. Різдвяні сцени 10 кр., Вол. Шухевича: Записки школяра 20 кр., О. Нижанковський: Батько і мати, двосьлів для дїтй з фортепяном, 10 кр., Леоніда Глібова: Байки 5 кр., В. Чайченка: Олеся; Комар; Грицько по 5 кр., Дума про княгиню Кобзаря 5 кр., Діпрової Чайки: Казка про сонце та его сина; Писанка по 5 кр., М. Лисенко: Тече вода з-під явора. Двосьлів з фортепяном. 10 кр., Мапа етнографічна Руси-України 20 кр., Гордїєнко: Картагінці і Римляни 20 кр., Юдїй Верне: Подорож довкола землі 60 кр., Барановський Приписи до іспитів 20 кр., Молитвенник народний, в полотно оправлений, 20 кр., д-ра Л. Кельнера: Коротка істория педагогії 60 кр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Виданя „Буковини“.

Царівна. Повість Ольги Кобилянської, сторін 424, 8^о, ціна 1 зр. 50 кр., з пересилкою 1 зр. 70 кр.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галіпа, сторін 110, вісімки, ціна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волі. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ всі три книжки коштують лише 1 зр. 70 кр. разом з пересилкою.

Поручаємо гостиницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при вулиці Ратушевої.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспінні	особові	мішані		поспінні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Бугарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Бугарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621
до Львова				зі Львова			
З Відня, Кракова	130 510	655 930	955	До Кракова і Відня	250 1100	440 955	645
З Бугарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	955	613 728	201	„ Підволочиск	211 600	930	1045
З Підволочиск	230 1005	805 510		„ „ з Підзамча	225 614	948	1112
З „ на Підзамче	218 950	742 445		„ Чернівців, Сучави, Яс, Бугарешту	610	1025 245	1015
Зі Стрия		1210 8	150	„ Стрия		522 935	722
З Белзця		800 545		„ Белзця		915 705	
Зі Скольного і Стрия		1010		„ Скольного і Стрия			305
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)		845		„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840		

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мин., а на черновецькім 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Др. Василь Дутчак.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканіча.

